

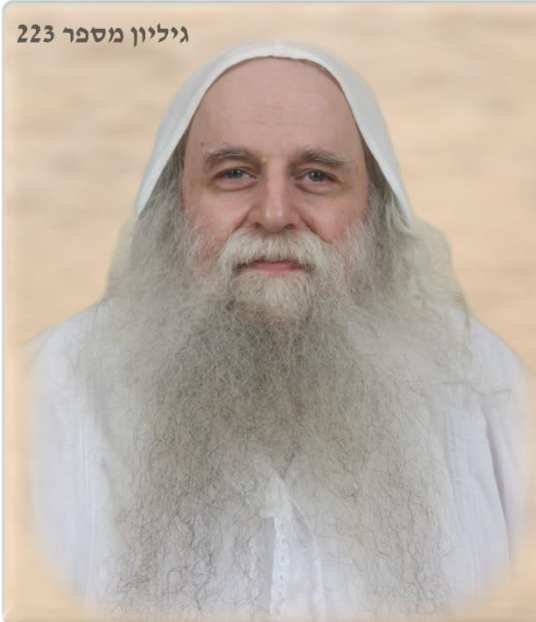

ותן חלקנו בתורתך

מאת כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

שיחת התעמקות על פי דרך עץ החיים
פרשת וירא תשפ"ה

קבלת קהל בתיאום מראש בטל' 02-6520002

www.rachlin.org.il

בהוצאת: אוריאל יעוץ ופתרונות בע"מ

יפה רום 40 ירושלים ת"ן

לקבלת הגיליון למייל: rachlin@rachlin.org.il

© כל הזכויות שמורות לכ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

סרקו להורדה

הערה: מאמר זה הנו תמלול של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.
לא הוכנסו שינויים על מנת לשמר את הסגנון המקורי.

פרשת וירא תשפ"ה – הסכנה שבעושר

שמתפלפלים, טוב... וגם מערבבים לא מעט וכחנות וגאווה ודברים מהסוג הזה – שגם את זה צריך לנקות.

אבל כשמדובר בדברים הכי הכי פנימיים, הכי קדושים – צריך זהירות רבה מאד ויראת שמים. ותמיד ללמוד באופן מתון, לאט לאט, לא לרוץ, לא לחשוב שאתה כבר מבין הכל. לא. אנחנו לא מבינים כלום. בסדר? אז זה דבר חשוב מאד שמתקשר לנושא שיש לנו כאן בפרשה. איזו פרשה מופלאה וגדושה מאד בנושאים עצומים, שלא נוכל לעבור על כולם, כמובן.

אז יש לנו כאן את התפילה של אברהם אבינו שרצה להציל את סדום ועמורה. ורואים שה' יתברך משתף אתו פעולה. ה' יתברך לא חייב שום דבר לאף אחד, לא חייב לשתף פעולה עם צדיק יסוד עולם שמתפלל למען יצורי ה' יתברך להציל אותם, לתת להם עוד הזדמנות. ה' לא חייב לשתף פעולה, ולא חייב שזה יהיה ארוך כל כך, כן? הויכוח. היה פה ויכוח. היה פה משא ומתן. היתה פה תפילה.

האם מותר לכל בן אדם לדבר ככה עם ה' יתברך? לפי עניות דעתי, לא, בטח שלא. גם אברהם אבינו פחד ואמר על עצמו שהוא "עפר ואפר", ובכל רגע שהקשה עוד קצת – הוא הוריד את עצמו עוד יותר. וזו גם היתה סכנה. זו גם סכנה, אפילו לאברהם אבינו, 'ענק שבענקים'. אז דרך ארץ כלפי שמים.

מאז רבינו הבעל שם טוב הקדוש הוא לימד אותנו שאנחנו בני של ה' יתברך, ושנדבר עם אבא שבשמים כמו אבא, 'טאטע', כן? 'אבא יקר' וכו'. וזה טוב מאד, אבל צריך להזהר – גם עם אבא צריך להזהר איך מדברים, יראה צריך גם מאבא, יראה ומורא וכבוד. הדבר הכי חשוב זה כבוד שמים. כבוד שמים, רבותי. על זה עומד הכל. אם אין כבוד שמים אין כלום, לפחות מצד הנבראים.

ערב טוב! שבוע טוב, חודש טוב! מה שלומכם? אנחנו כאן ב'ותן חלקנו בתורתך' פרשת וירא תשפ"ה. בשם ה' נעשה ונצליח.

ונקדים, הקדמה חשובה וקצרה, בענין לימוד התורה ולימוד פנימיות התורה.

"רְאֵשִׁית חֲכָמָה יְרָאת ה'". בכל דבר – צריך שתהיה קודם כל יראת שמים. זה הכי חשוב מהכל. יראת שמים כוללת גם את יראת החטא, יראת העונש, זה שבן אדם מפחד שה' לא יעניש אותו. יש כאלה שאומרים: 'מה, זה דרגה נמוכה'. כן, אבל בלי הדרגה הנמוכה הזו – אוי ואבוי. במיוחד בדור שלנו שאנחנו למטה כל כך, צריך יראת שמים, יראת העונש, פחד מה', כדי שהאדם יהיה במקומו ובמיקומו ולא 'ירגיש בנוח'. זו הקדמה חשובה מאד.

כשלומדים פנימיות – מצד אחד, חשוב מאד מאד להפיץ את מעינות פנימיות התורה, ובתוכם 'דרך עץ החיים', שכוללת קבלה ומוסר וחסידות והשקפה, לזיכוי הרבים, זה הכי חשוב, כדי שיהיה לנשמות ישראל פתח לתשובה שלמה, תשובה לשם שמים, תשובת כל העולמות כולם, תשובה תשוב ה"א – כי מתוך שבן אדם יודע את העומק של התורה ואת העומק של הנהגתו יתברך, הוא נהיה ירא שמים.

אבל היות שאנחנו דור יתום מאד, דל מאד – צריך הרבה זהירות, הרבה יראת שמים, כשבאים ללמוד – לא להרגיש בנוח, לא לחשוב שתוך שניה וחצי אתה כבר מבין הכל, יודע הכל, ויכול לדבר. לא.

ראיתי גדולי עולם שלמדו ולימדו קבלה, והם פחדו פחד גדול מאד. וכששאלו אותם שאלה, הם אמרו: 'אני לא יודע', 'אני לא יודע, אני לא יודע'. וזה לימוד חשוב מאד: לא להרגיש בנוח. גם כשלומדים את הפשט של התורה צריך יראת שמים. אבל שמה יש גם אנשים צעירים

יתבטל, אז 'יופי', מה שאתם רוצים... אבל זה לעתיד לבוא. זה בגאולה השלמה. אנחנו עוד לא בגאולה, ולא בגאולה השלמה. אנחנו בחבלי משיח, בעזרת ה'.

אז אסור להקדים את המאוחר, אסור לדחוק את השעה, אסור לחשוב שבן אדם מנהל את העולם איך שהוא רוצה – לא. יש סדר. יש סדר מופלא, מדויק, בהנהגתו של ה' יתברך.

ה' יתברך מנהיג את העולם בשלשה קוים: קו ימין, קו שמאל, קו אמצעי. ימין – חסד. שמאל – דין. קו אמצעי – רחמים. אם מישהו חושב שהוא יכול לבטל את הקוים האלה ושהעולם מונהג רק על ידי החסד – הוא מחריב את העולם. זה מה שהיה בסדום. אוקיי.

אומרים חכמים שמרוב שהיה להם עושר, עושר של כסף, היה להם הכל – הם נהיו רשעים והתהפכו לגמרי, ובמקום לעשות חסד – מי שעשה חסד, הם הרגו אותו, מרוב טובה.

אתם יודעים, בסוציולוגיה לומדים על עבריינות נוער, על איך אנשים מתקלקלים, מה קורה להם. ובאמת הרבה פעמים לפי המחקרים רואים שכל מיני עבריינים ועברייני נוער נולדו באמת בבית עם מצוקה, בשכונת מצוקה, עוני, בערות, בעיות קשות בבית, עד כדי כך שהילד נפלט לרחוב. וברחוב הוא הולך ומתקלקל, עד שהוא פוגש נערים גדולים יותר, מקולקלים יותר. ואז הם מתחילים לגנוב מהקיוסק איזה מסטיק, ואחר כך גונבים יותר. ובסוף הולכים לסמים ומתדרדרים עד לפשע הכי גרוע שיש.

אז כשחוקרים את העבר שלהם רואים שבאמת הם באו מתנאים קשים, אבא שלהם היה שיכור נניח, דברים כאלה. אבל כאן אנחנו רואים פשיעה, היום קוראים לזה 'צוארון לבן', פשיעה של אנשים עשירים. מרוב שהיו עשירים – מרדו בה' יתברך ורצו לנהל את העולם איך שהם רוצים, להפוך הכל. לכן גם את סדום ועמורה ה' הפך.

אז מה זה? – זה בעצם הענין שרצו להנות, רצו עונג, 'לקבל לעצמם', כמו שאומר 'בעל הסולם'. רצו חסד. זה לא חסד. כביכול 'תן לנו הכל. אנחנו נהנה, אנחנו ננהל פה את העניינים. אל תפריע לנו', ה' ישמור. הבנתם? אז מרוב טובה הם הפכו להיות עבריינים.

תדעו לכם שיש מדינות שמרחמות על העבריינים ומלמדות עליהם זכות, ועד גיל מבוגר יחסית, גיל שש עשרה או משהו, אדם שעושה פשע – משחררים אותו, לא עושים לו כלום. אז הוא ממשיך. יש מדינות שאדם אחראי כלפי החוק כבר מגיל שתים עשרה, כמו פה, אצלנו. זה זהיר יותר, זה נכון יותר. ולכן לא מתדרדרים כל כך. וגם אם נותנים עונשים קלים לעבירות חמורות זה מקלקל.

בכלל הענין של הקלקול – זה יצר הרע. אבל היצר, צריך לשים לו גבולות. אם בן אדם לא שם גבולות, אז החוק שם גבולות. מה לעשות? ככה זה.

ה' יתברך יכול להחליט שהוא מקפיד על כבודם של צדיקים יותר מאשר על כבודו, נניח, אם הוא יתברך רוצה – זכותו. אבל אנחנו, להבדיל – 'כלום', אנחנו כלום, בשר ודם בתוך גוף עכור, עם יצר הרע פרטי ויצר הרע הכללי. אז להזהר מאד מאד.

אז כאן אברהם אבינו מנסה להציל את סדום ועמורה. ובחכמתו הרבה הוא כמו כל בעל משא ומתן פיקח מתחיל בקטן – אם יש חמשים צדיקים, אחר כך ארבעים וחמשה, כל פעם קצת, קצת מגדיל. ברור שאם יש חמשים צדיקים ה' סולח. הוא ידע שצריך שיהיו לפחות עשרה, וגם עשרה לא היה. תכף נגיע לנושא השני הזה.

אז צריך להזהר מאד – מאד צריך להזהר בלימוד תורה, מאד צריך להזהר בכבוד חכמים, וכבוד חכמים שהם כבר בעולם האמת, ואת כולם לכבד. ושאדם יחשיב את עצמו לכלום, גם אם הוא 'גדול עולם' – יחשיב את עצמו לכלום עוד יותר. ככה טוב לו, טוב לעולם, טוב לה' יתברך. ככה ה' יתברך יכול להגן עליו יותר, יכול לשמור על הצדיק יותר. כמה שהוא עניו יותר הוא שמור יותר. כמה שהוא מתגאה, אפילו לשם שמים, "וַיִּגְבֶּה לְבֹן פְּדָרְכִי ה'" – הוא בסכנה. זו סכנה גדולה מאד, מאד. אז "מה אנו מה חיינו", תמיד להיות שפלי רוח, במיוחד כשעוסקים בדברים שברומו של עולם.

אז כאן אברהם אבינו רצה להציל את הרשעים. בשביל מה להציל את הרשעים? רצה להציל את הרשעים כדי שאולי יעשו תשובה, כל עוד שאדם חי אולי הוא יצטער, אולי הוא יחזור בו. אבל ה' יתברך ידע שאין שמה, אין שם אפילו עשרה. ואת זה למדנו מהמבול, שלא היו גם אז עשרה, אחרת המבול לא היה בא.

בכל זאת, צריך שתהיה לה' יתברך איזו נחת מהבריאה שלו, כמה צדיקים לפחות – משהו. אז יש הרבה אנשים שחיים כמו שהם חיים, אבל לפחות שתהיה כמות מסוימת. לכן יש גם את הענין של ל"ו צדיקים בכל דור ודור, שמגנים על העולם. אז אברהם אבינו, היתה לו כונה טובה.

עכשיו אנחנו נשלב את זה עם הענין של החסד. "עוֹלָם חֶסֶד וְיִבְרָה", נכון? ה' יתברך אוהב להיטיב עם נבראיו, נכון? נכון. אבל הוא יתברך ברא את העולם במדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים – "שיתף עמו מדת הרחמים". לכתחילה הכל היה צריך להיות לפי הדין: בן אדם חטא, לא עשה תשובה – 'מת, הבא בתורי'. אבל העולם לא יתקיים, כי בני אדם הם בני אדם, בתוך גוף עכור, ולכן שיתף מדת הרחמים.

אבל לכל דבר צריך לתת גם גבול. יש את השם שד"י, שהוא נותן גבול להתפשטות. שד"י – שומר דלתות ישראל, "שאמר לעולמו דיי".

אז בשורש ברור שהכל לטובה, כל מה שה' עושה הוא לטובה, וזה בכל זאת כדי להיטיב לנבראים, הכל נכון. אבל הרע הוא רע. אנחנו בתור נבראים צריכים להתיחס לרע כרע. כל עוד שהרע קיים – הוא רע. לעתיד לבוא הוא

כמובן, אברהם אבינו ידע מה שהוא עושה. אנחנו לא. אז אנחנו לומדים, מתעמקים, שואלים, מקשים, מתרצים, אנחנו כלום.

זהו, רבותי. אז אדם צריך לדעת את מקומו ואת מיקומו, לא להרגיש בנוח, שתהיה לו יראת שמים. אי אפשר לשנות את העולם לפי הרצון של האדם איך שבא לו. ולכן יש הלכה, ויש מדת הדין, ויש פחד מהעונש. חוץ מזה, אדם צריך כמובן לאהוב את ה' יתברך וללכת בדרכיו ולעשות הכל טוב, מתוך אהבה ושמחה, נכון מאד – אבל בלי לבטל את קו שמאל. מבינים?

ויש עוד ענין של הרחמים, שאמרו חכמים שמי שמרחם על אכזרים בסוף נעשה אכזר על רחמנים. אז כאן אברהם אבינו הוא לפני מתן תורה, והוא קיים את התורה לפני שהיא ניתנה. הוא מבקש רחמי שמים על הרשעים הגמורים האלה של סדום ועמורה. וה' יתברך בסוף לא שומע בקולו בעצם, כי אפילו עשרה לא היו שם. אז צריך להזהר גם כן לא לתת לחסד להתפשט מעבר למידה, לא לתת לרחמים להתפשט מעבר למידה ולא לתת גם לדין להתפשט מעבר למידה.

הכל צריך להיות לפי הנהגתו יתברך, לפי ההלכה בדיוק בדיוק, לפי התורה, בסיעתא דשמיא. גם בזה צריך סיעתא דשמיא – לכוון אל האמת. בשביל זה יש בית דין, ויש חכמים, ולומדים את התורה יומם ולילה, וצריך סיעתא דשמיא. אפילו סנהדרין יכלו לטעות, סנהדרין גדולה. אז זה לא מובן מאלי.

אבל אם בן אדם רוצה לכוון אל האמת ומשתדל בכל כחו – "בדרך שאדם רוצה לילך, בה מוליכין אותו".

והתורה היא מקשה אחת. זה לא רק ללמוד, ואחר כך לעשות מה שאתה רוצה. זה לקיים הכל כמו שצריך. ה' בוחן כליות ולב.

בקיצור, צריך להקפיד – להקפיד בפשט, רמז, דרש וסוד, לא לצאת מהשורה בשום אופן. וכל מי שלא מקפיד ויוצא מהשורה – נענש, תדעו את זה, בעולם הזה, וגם אחרי מאה ועשרים הוא נענש. אי אפשר לבטל את זה. זה לטובת העולם, כדי שנבוא לתיקון.

לעתיד לבוא בגאולה השלמה כבר לא יהיה רע ולא יהיה כלום, ובעזרת ה' יגמרו העונשים, וכל מה שזכית בעולם הזה לעשות בתורה ומצוות ומעשים טובים – תקבל עליו שכר טוב. הכל יהיה טוב. עד אז – מלחמה ביצר הרע הפרטי והכללי, במחשבה, דיבור ומעשה, בכל רגע ורגע.

יהי רצון שכולנו נזכה ונכוון אל האמת ונעשה לו יתברך נחת רוח, ושישמח במעשיו, ולא חס ושלוס להפך. שלא נאכזב את פמליא של מעלה ואת פמליא של מטה. "ובא לציון גואל" במהרה ברחמים ובנעימים!

לחיים! לחיים! לחיים!

להפיץ את 'דרך עץ החיים' בכל רגע ובכל מקום!

לחיים! לחיים! לחיים!

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל.

אז הענין הזה של "אני אוהב את ה'", אבל אני עושה מה שאני רוצה, ולא מה שה' מצוה... – זה מחריב את העולם. זה דומה למה שהיה שמה, אולי בדרגה אחרת, כן? כמובן. שמה זה היה חמור מאד, בסדום ועמורה.

צריך להזהר, כי ה' יתברך מנהיג את העולם כדי שהעולם יגיע לתיקון. והעולם יגיע לתיקון – אם הוא הולך על פי התורה, על פי התורה, כי התורה היא הציוויים של ה' יתברך. כל שאר הנסיונות לנהל את העולם לא צלחו ולא יצליחו – כי בעל העולם, ה' יתברך, הוא יודע איך להנהיג אותו.

בכל אופן, גם רואים את זה בחינוך. אם לילד מותר לעשות הכל – להרביץ להורים, לקלל אותם, לקחת מהם כסף, לעשות מה שבא לו, להתחצף – איזה ילד יוצא מזה?

ולכן התורה הגבילה את מה שמותר לילד. צריך כבוד להורים. ואם לא, יש עונש – גם עונש משמים וגם עונש מצד ההורים. היום כמובן החוק אוסר להרביץ אז לא מרביצים. אבל לפי התורה, "חֹשֶׁךְ שֶׁבִטּוֹ שׁוֹנָא בְּנֹוֹ". אפשר להגיד שגם היום זה לפי התורה, בגלל שהדור במצב של 'חֶצְפָּא וְסָגָא', בגלל שאנחנו בדורו של משיח – אז גם כאן אסור להביא את הנער, את הילד, לידי מכשול, שאם תוכיח אותו והוא יתחצף אז זה גרוע יותר. טוב, אלה דברים עמוקים של חינוך, אבל הכל קשור בכל.

גם בענין של לוט: לוט הוא הדוגמא של האדם המקולקל, האדם המקולקל שזכה להיות קרוב לצדיק, אברהם אבינו. אין כמו אברהם אבינו. הלוט הזה, אם היו לו כמה מצוות ומעשים טובים – כולם 'מִצְוֹת אֲנָשִׁים מְלַמְּדָה', זה מהפה ולחוץ, זה לא אמתי מבפנים. וכשאברהם אבינו נתן לו בחירה באיזה איזור אתה רוצה לגור, הוא הלך ולקח לו את האיזור הכי פורה, איפה שיש יותר כסף, יותר עושר, יותר יכולות. הוא דאג לעצמו ולא דאג לאברהם אבינו.

וכשהוא הגיע לשם הוא מהר מאד התחיל להתחבר אִתָּם, גם עם הערכים שלהם, ונשאר ערבוב כזה בין טוב לרע – מצד אחד מכניס אורחים, מצד שני עושה דברים חמורים מאד.

וכשהמלאכים באו ורצו לזרז אותו הוא רצה להציל את הרכוש שלו, זאת אומרת, הוא בכלל לא הבין – או שהבין והתחצף, אינני יודע – שכל דקה קובעת פה, הוא צריך לצאת משם מיד, אם לא, גם הוא ימות. הוא רצה להציל את הרכוש שלו. לא ידע את מקומו ואת מיקומו – לא קודם, לא אחר כך.

וכל זה שאברהם אבינו אחר כך עוד צריך להלחם ולהציל את לוט וכל הסיפור הזה – למה זה היה? שאברהם אבינו היה צריך להלחם ולהציל את לוט? – בגלל שהמשיח יוצא מלוט, כי רות יוצאת מלוט. אם לא, מי יודע אם הוא היה צריך ללכת ולהציל אותו, לסכן את עצמו ואת העולם כולו, כי העולם עמד על אברהם אבינו.

מתוך נפשי – לפעמים

מאת כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א
י"ב חשון תשפ"ה

לעילוי נשמות הנופלים - לרפואת הפצועים - להחזרת החטופים - לשמירה על החיילים.

- א. לפעמים אדם מקבל את הזדמנות חייו, ומתוך יהירותו – הוא זורק אותה לפח! והוא עוד שמח על חכמתו.
- ב. לפעמים יש אדם עם בעיה כואבת, אך הוא אינו מוכן לעשות דבר כדי לפתור אותה.
- ג. לפעמים אתה מזהיר אדם והוא אוטם את אזניו משמוע – כי הוא נגוע באינטרס. אתה מרחם עליו ורוצה להצילו – אך הוא מפנה לך את הגב. והוא מרוצה מאד מעצמו.
- ד. לפעמים יש אדם שדן את כולם ברותחין – והוא אינו מבין מדוע האנשים אינם חפצים להיות בקרבתו.
- ה. לפעמים יש אדם שתמיד 'מסובב את כולם' על מנת להשיג את תועלתו האישית, ומחשיב עצמו לחכם – והוא אינו שם לב לכך שכולם מבחינים במעשיו וסולדים מהתנהגותו.
- ו. אל תהיה נדיב בכספו של האחר! מדוע לא תהיה נדיב על חשבונך?
- ז. אתה מוכן באמת לשמוע את שעליך לתקן?!
- ח. לפעמים האדם התמכר בעוצמה רבה כל כך לשקר ולאהבת עצמו – עד שאינו מבחין כלל בין טוב לרע, ולכך שזה ניכר לכל.
- ט. ישנם אנשים המשתמשים בחן שלהם כדי לעזור לזולת. ויש כאלה המשתמשים בחן שלהם לשם נוכלות.
- י. חיוך – לפעמים מגלה, ולפעמים מסתיר!
- יא. כואב לך כאשר פוסלים אותך?! ומה כאשר אתה פוסל אחרים?
- יב. אם האדם עצלן, עד מהרה יהפוך לנצלן.
- יג. לפעמים הקלקול של האדם הוא בהדרגה, ולפעמים הוא פתאומי. לפעמים התיקון של האדם הוא בהדרגה, ולפעמים הוא פתאומי.
- יד. אינך מפחד להוציא שם רע?! ה' ית' רואה אותך. ומה יהא על התיקון שלך?
- טו. כאשר האדם עובד לפרנסתו – הוא שמור מעבירות קשות, ויש בו מעלות רבות. כאשר הוא אינו עובד לפרנסתו – הוא בסכנה עצומה, ויש בו חסרונות רבים.
- טז. אם אתה מלמד זכות – ילמדו עליך זכות. אם אתה מלמד רק חצי זכות, ילמדו עליך חצי זכות. אם יש ביכולתך ללמד זכות ואתה שותק, כך יקרה לך: כאשר תצטרך שילמדו עליך זכות – העולם ישתוק!
- יז. כאשר אתה מעקם את דרכיך אתה מבין את כל המציאות בצורה עקומה!
- יח. אם אינך מחזיק מעמד בעבודה, ואינך מחזיק בזוגיות – בדוק מה עליך לתקן בעצמך במדות ובדעות, ובהתנהגות. ואם לא מצאת – בקש עזרה.
- יט. לפעמים דורשים מהאדם לעמוד בסטנדרט שהוא אינו מסוגל לעמוד בו כלל – ואז כועסים עליו... ושוברים אותו.
- כ. בעזרת חיוך ומלה טובה משיגים יותר מאשר בתוכחה ובגערה.
- כא. אם אתה חי בקדושה – הילדים שלך ירצו לעלות עוד בקדושה, או שירצו לרדת לקליפה? במי זה תלוי?
- כב. לפעמים יש שאדם מהלל את עצמו בכל עת – מדוע? מה יהא בסופו?

לחיים! לחיים! לחיים! יש להתמיד בחשבון נפש בכל רגע!

לחיים! לחיים! לחיים! נא להפיץ את מעינות 'דרך עץ החיים' בכל עת ובכל מקום לזיכוי הרבים, למען שמו באהבה.